

ÇANAKKALE SAVAŞINDA TAŞKENTLİ ŞEHİTLER

Birinci Dünya Savaşında İtilaf devletlerinin karşısında, Almanya'nın yanında savaşa girdik. İngiltere ve Fransa, başkentimiz İstanbul'u işgal ederek Osmanlı devletini savaş dışı bırakmak amacıyla Çanakkale'yi geçmeye kalkıştılar. Bütün güçleriyle saldırdılar. Önce denizden geçmeyi denediler. Deniz hareketi Şubat 1915'de başladı. 18 Mart'ta İtilaf devletlerinin boğazı geçme teşebbüsleri hüsrana uğradı. Birçok gemileri battı.

25 Nisan'da kara savaşları başladı. Çıkartma yapan İngiliz birlikleri geri püskürtüldü. Ama saldırıların ardı arkası kesilmedi. Mayıs, Haziran, Temmuz ayları boyunca göğüs göğse çarpışmalar sürdü. Ağustos'ta Anafartalar yöresinde yapılan büyük çıkartma da geri püskürtülünce Çanakkale'yi karadan da geçemeyeceklerini anlayan İngilizler ve diğerleri yenilgiyi kabul ettiler. Kasım 1915'de geri gittiler.

Çanakkale Savaşları, birinci dünya savaşının en kanlı çarpışmalarındandır. Her iki taraf ölü ve yaralı olarak toplam beşyüzbine yakın kayıp vermiştir. Genelkurmay Askeri Tarih ve Stratejik Etüt Başkanlığı'nın, resmi kayıtlara dayanarak tespit ettiği şehit sayısı 213.882'dir.

Çanakkale'de her il ve ilçeden sayısız şehitler verdik. Babam, "Çanakkale savaşında Taşkent'te her aileden bir şehit vardır" derdi. Kendisinin üç amcası Çanakkale'ye gitmiş ve dönmemişlerdi.

Çocuklara aylar öncesinden söz vermiştim, Çanakkale savaşının geçtiği yerleri gezdirmek için. Temmuz sonu, Gelibolu yangınının hemen ertesi günü yolumuz düştü. Çanakkale anıtının altındaki müzeden başladık geziye. Abidenin arka kısmında şehitliği görünce çok sevindim. 1992'de yapılmış. Yıllar önce geldiğimde İngiliz, Fransız, Anzak askerlerinin mezarlarını görüp imrenmiştim. Bizim şehitliğimiz yoktu o zamanlar.

Tertemiz, çiçekler içinde, şehitlerimize yakışan mermer mezarlar yapılmış. Taslarda açıklığı yukarı bakan bir ay ve yıldız, altında memleketi, baba adı, adı, doğum tarihi ve yaşı kayıtlı. Öğrendiğime göre burada ve diğer şehitliklerde; 76 vilayetimiz ile bugün sınırlarımız dışında kalan 13 devlette doğmuş, (1914'de o topraklar bizimdi) toplam 500 küsur şehidin mezarı bulunuyor.

Şehitlerimizin ruhlarına fatihalarımızı okuduktan sonra, çocuklarla mezarların aralarında dolaşmaya başladık. Tanıdık bir isim görürüm belki diye, dolaşırken bir Taşkentli şehidin mezarına rastladım. Birden bir yakınımı görmüş gibi irkildim. Daha yakından baktım.

KONYA-TAŞKENT
FAKİH oğlu AHMET
Doğum 1883
22 yaşında

Çoluk çocuk çok heyecanlanmıştık. Acaba başka Taşkentli şehit mezarı var mı diye araştırdık. Yoktu. Hemşehrim Fakih oğlu Ahmet'e özel bir fatiha daha okuduktan sonra oradan ayrılarak gezimizi sürdürdük.

İkinci durağımız Seddülbahir cephesindeki şehitlikti. Burada Ezineli Yahya Çavuş ve 63 silah arkadaşı yatıyordu. Araştırmacı yazar Mehmet İhsan Gençcan, "Çanakkale Savaşları ve Menkıbeler" isimli kitabında bu kahramanların hikayesini şöyle anlatıyor:

"24 Nisan 1915 günü, ikinci vakti Seddülbahir cephesindeki birliklerimiz düşmanı Kirte önlerinde karşılanmak üzere mevzilenmişti. Savaş tecrübesi üstün ve disiplinli bir asker olan Ezineli Yahya Çavuş, içtima sırasında önce çıktı ve alay komutanına:

"-Kumandanım düşman bu topraklara ayak basmamalıdır. Çıkartma yapacakları noktaya gidip, onları durdurmam için izin ver. Hemşerilerimden 10 er alabilir miyim?" diyerek izin

istedi.

Komutan izin verince, bir anda tam 63 er otaya çıktı. Erler:

"Çavuşum, Müslümanlıkta hemşerilik mi ileridir, yoksa kardeşlik mi? Bizi kendinden ayırma" dediler.

İşte bu 63 kahraman Seddülbahir'in batisındaki Ertuğrul Koyu'nun yanlarına gece sabaha kadar siper kazıp yerleştiler. 25 Nisan sabahı karaya çıkan üç bin düşman askeri orada öldü. Aksama doğru 63 kişiden yalnız üçü kalmıştı. Daha sonra onlar da şehit oldular."

Burada yatan şehitlerimize de fatiha okuyup şehitliği gezerken, dikkatle Taşkentli aradı gözlerimiz. Sonunda bulduk da...

KONYA-TAŞKENT
YAKUP oğlu ETHEM
Doğum 1894
21 yaşında

Bire elli nibetinde düşman askeri öldürerek Çanakkale'yi geçilmez kılan 63 şehitten biri olan hemşerim Yakup oğlu Ethem ile onur duydum. Ruhuna bir fatiha okuduktan sonra oradan da ayrıldık.

Conkbayiri'na çıkarken sağda Kanlısirt şehitliği düzenlenmiş... Kanlısirt, Ağustos 1915'de en kanlı savaşların olduğu tepelerden biri. Akan kanlar sırttan aşağı doğru tamamen kaplamış tepeyi ve burası kayıtlarda Kanlısirt olarak isimlendirilmiş...

Yangın henüz o sabah söndürülmüştü. Alevler şehitliğin girişindeki şadırvanın suyunu kurutmuş ve açık hava mescidinin halisi yanmıştı. ama şehitlikteki rengarenk çiçekler tüm güzellikleriyle canlıydılar.

Ben arabayı park edip etrafa göz atarken, kızlarım Aysu han ile Aslıhan, şehitliği bir solukta turlamışlardı bile. Ve koşup yanıma gelerek,

"Baba, Taşkentli yok burada" dediler.

Bu şehitlik de harf sırası takip edilmemişti. Tek tek aramak gerekiyordu. Evet, Taşkentli yoktu. Ansızın beklemediğim hös bir sürprizle karşılaştım. "PİRLERKONDU". Hem de 4 tane.

Hepsinin ruhuna birer fatiha okuduktan sonra döndük. Sülale isimleri olmadığından kimlerden olduklarını bilemiyorum. Belki çok yakın akraba, belki de uzak. Ama hepsi hemşehrimiz olsun, olmasın övüneceğimiz, anılarını sonsuza kadar yaşatmamız gereken şehitlerimiz. Diğer ikimiz bin şehidimiz gibi Çanakkale'yi onlar kazandılar. Vatanın namusunu ve İslam'ı çiğnetmediler. Türk devleti ilelebet yasasın diye öldüler.

Tüm Çanakkale şehitlerine Allah rahmet eylesin.

Dr. Latif ALPKAN

Kaynak: Çağrı Dergisi Eylül - Ekim 1994 Sayı: 10

[GERİ](#)